

Πολιτισμικός Πλουραλισμός

Robyn Penman

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Τι είναι;

Ο πλουραλισμός αποδέχεται το να έχει κανείς μια πληθώρα πεποιθήσεων ως το θεμιτό. Αντίθετα, ο μονισμός δέχεται πως υπάρχει μόνο μία σωστή άποψη ή μόνο ένας σωστός τρόπος ζωής. Πιο συγκεκριμένα, ο πολιτισμικός πλουραλισμός έχει προταθεί ως στόχος, καθώς και ως μια σειρά κοινωνικών πρακτικών με σκοπό τη θετική αντιμετώπιση απέναντι στις αυξανόμενες πολυπολιτισμικές και αλληλοεξαρτώμενες κοινωνίες μας. Ο πολιτισμικός πλουραλισμός ποκύπτει όταν οι πρακτικές των κοινωνικών, πολιτικών και νομικών θεσμών αυτής της κοινωνίας προσανατολίζονται στο σεβασμό της διαφορετικότητας και της ποικιλομορφίας με τρόπο που να βελτιώνεται η κοινωνική συνοχή, αντί να απειλείται. Ο πολιτισμικός πλουραλισμός ξεφεύγει από τα όρια της πολιτισμικής ποικιλομορφίας: η τελευταία απλώς αναγνωρίζει και ανέχεται τις πολιτισμικές διαφορές, ενώ ο πολιτισμικός πλουραλισμός συνεπάγεται

την ενεργό επιδίωξη αλληλοκατανόησης πέρα από τις διαφορές.

Ποιος χρησιμοποιεί την έννοια;

Η έννοια του πλουραλισμού χρησιμοποιείται σε όλες τις Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες. Μαζί με τον πολιτισμικό πλουραλισμό — που συνήθως χρησιμοποιείται στην Κοινωνιολογία ή στην Πολιτική Επιστήμη — υπάρχει και ο πολιτικός, ο φιλελεύθερος, ο νομικός, ο θρησκευτικός και ο πλουραλισμός των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Ακριβώς αυτή η πολυσημία της έννοιας του πλουραλισμού σημαίνει πως υπάρχει παράλληλα ασυμφωνία και σύγχυση μεταξύ των συναφών όρων. Η σύλληψη της συγκεκριμένης έννοιας του πολιτισμικού πλουραλισμού αποδίδεται στον Οράτιο Κάλεν (Horace Kallen), ο οποίος την πρότεινε ως μια πρωτοποριακή λύση για τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν σχετικά με την κοινωνική ένταξη και αφομοίωση τις δεκαετίες του 1910-1920. Από τότε έχει προταθεί ως πολιτική λύση για την

πολυπολιτισμικότητα από διεθνείς οργανισμούς και από υπεύθυνους χάραξης κυβερνητικής πολιτικής, οι οποίοι τη συνδέουν άμεσα με την αναζήτηση του δημοκρατικού ιδεώδους.

Πώς σχετίζεται με τον διαπολιτισμικό διάλογο;

Ο διαπολιτισμικός διάλογος μπορεί να θεωρηθεί προϋπόθεση καθώς και ζωογόνο χαρακτηριστικό του πολιτισμικού πλουραλισμού. Πράγματι, θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι ο πλουραλισμός πρέπει να βασίζεται στην πρακτική του διαλόγου, δεδομένου ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι η ενεργός αλληλεπίδραση με τους άλλους πέρα από τις διαφορές.

Τι δουλειά παραμένει να γίνει;

Όπως συμβαίνει και με τις προτάσεις για τον διαπολιτισμικό διάλογο, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο ίδιο πλαίσιο με τη χάραξη πολιτικής και τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπάρχει έως τώρα ελάχιστη πρακτική έρευνα ώστε να υποστηριχθεί η πρόταση του πολιτισμικού πλουραλισμού. Όση δουλειά έχει γίνει πάνω στη σύνδεση μεταξύ πολιτικής και πρακτικής του πλουραλισμού, ειδικά της πρακτικής του διαλόγου, τοποθετείται σε διαθρησκευτικά πλαίσια αλλά, αν και

ξεκάθαρα σχετιζόμενη με πολιτισμικά ζητήματα, δεν καλύπτει το φάσμα των κοινωνικών θεσμών. Είναι αξιοσημείωτο πως ακόμα κι ο κλάδος της επικοινωνίας αυτός καθ' αυτός έχει συνεισφέρει ελάχιστα έως τώρα στην κατανόηση των τρόπων λειτουργίας του πολιτισμικού πλουραλισμού και του διαπολιτισμικού διαλόγου, και αυτή η έλλειψη χρειάζεται να διορθωθεί. Συγκεκριμένα, η οπτική από την πλευρά του κλάδου της επικοινωνίας θα συνέβαλλε σε μεγάλο βαθμό στην κατανόηση των πρακτικών του διαλόγου που είναι απαραίτητες για τη συντήρηση μιας πλουραλιστικής κοινωνίας.

Βιβλιογραφία

Fishman, D. A. (2004). Mainstreaming ethnicity: Horace Kallen, the strategy of transcendence, and cultural pluralism. *Southern Communication Journal*, 69(2), 157-172.

UNESCO (1999). *Towards a constructive pluralism*. Available from: <http://bit.ly/1hsK3w1>

Μετάφραση: Αναστασία Καρακίτσου